

Valmistelija

Maankäyttöinsinööri Markku Mattinen 0400-389972

Luonnos Kansallisesta metsästrategiasta 2035 on lausuntokierroksella. Metsästrategia ohjaa Suomen metsäpolitiikkaa. Strategian päämääränä on lisätä metsien monipuolista käyttöä ja niistä kertyvää hyvinvointia kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti. Metsästrategia kattaa metsätalouden, metsäteollisuuden, muihin metsiin perustuvan tuotannon, jalostuksen, palvelut, hyödykkeet sekä metsäalan osaamis- ja koulutuskysymykset. Strategia liittyy useisiin kansainvälisiin strategioihin ja ohjelmiin.

Metsiin kohdistuu strategian mukaan maailmanlaajuisesti mittavat odotukset uusiutuvan raaka-aineen lähteenä, luonnon monimuotoisuuden edellytyksenä ja hiilinieluna. Samanaikaisesti geopoliittiset jännitteet ovat lisääntyneet ja nousseet merkittävästi. Metsäsektori on keskeisessä roolissa energiaomavaraisuuden turvaamisessa ja pidemmän aikavälin vihreässä siirtymässä.

Metsäalaan kohdistuu useita megatrendejä: hyvinvointivaltion muutospainetta, reilua ja oikeudenmukainen siirtymä, ilmastonmuutoksen hillintä ja siihen sopeutuminen, turvallisuuden uudelleen määrittely, globaalit politiikan ja talouden uudelleen jännitteet, luonnonvarojen käytön murros, yhteensovittamisen haaste, energiatuotannon ja käytön murros, biodiversiteetin väheneminen.

Suomi on sitoutunut moniin kansainväliseen metsiä ja ympäristöä käsitteleviin sopimuksiin. Keskeisenä on YK:n kestävän kehityksen tavoitteet, joiden saavuttamisessa metsien merkitys on olennainen. Metsien ja puuraaka-aineen käyttöön sekä käytön hyväksyttävyyteen vaikuttavat tulevaisuudessa aiempaa voimakkaammin EU:n politiikkatoimet, joihin kuuluu strategisten suuntaviivojen lisäksi jäsenvaltioita sitovaa oikeudellista sääntelyä. EU:lla ei ole yhteistä metsäpolitiikkaa, mutta metsiin ja niiden hyödyntämiseen liittyviä asioita käsitellään kuitenkin lukuisissa EU:n sektoripolitiikoissa, erityisesti ilmasto-, energia- ja ympäristöpolitiikoissa, joissa EU:lla on toimivaltaa yli kansallisen päätöksenteon.

Metsiin liittyvissä EU-politiikkatoimissa ovat korostuneet luonnon monimuotoisuuteen ja metsien hiilensidontaan liittyvät tavoitteet. Sen sijaan puun tuotantoon ja metsien monipuoliseen käyttöön liittyvät taloudelliset tavoitteet ja näiden vaikutukset esimerkiksi maaseudun elinvoimaisuuteen, yrittäjyyteen ja huoltovarmuuteen ovat jääneet vähemmälle huomiolle. Havaittavissa on myös siirtymä vapaaehtoisista toimista kohti yksityiskohtaista lakitasoista sääntelyä.

Strategialuonnoksessa keinoina tulevaisuuden haasteisiin vastaamiseen ovat uudet ansaintatavat luonnonvaroista, vähemmästä enemmän, työkuulttuurin muutos, johdonmukaiset toiminnat, alustatalous, massadata, tekoäly, automatisaatio, uudet materiaalit, hyödykkeet ja tuotantotavat kiertotaloudessa, kuluttajakäyttäytyminen, arvot ja asenteet.

Kansallista metsästrategiaa (KMS2035) toteutetaan vuosina 2023–2035. Metsästrategian toimeenpanoa varten on laadittu hankesalkku, jossa kuvataan keskeisimmät toimenpiteet päämäärien ja tavoitteiden saavuttamiseksi. Hankesalkku muodostuu kolmesta kärkihankkeesta. Metsien kasvu -kärkihanke toteuttaa erityisesti metsien aktiivisen, kestävän ja monipuolisen käytön päämäärää sekä osaltaan myös metsien elinvoimaisuuden ja sopeutumiskyvyn tavoitteita. Elonkirjoa talousmetsissä -kärkihanke puolestaan kohdistuu päämäärään, jolla vahvistetaan metsien elinvoimaisuutta, monimuotoisuutta ja sopeutumiskykyä. Metsäalan uudistuminen -kärkihanke toteuttaa erityisesti tiedolla johtamisen ja osaamisen päämäärää ja luo kilpailukykyistä toimintaympäristöä uudistuvalla ja vastuullisella metsäalalla.

Kärkihankkeet yhdessä toteuttavat strategian visiota, päämääriä ja tavoitteita. Jokainen kärkihanke vaikuttaa useampaan päämäärään ja tavoitteeseen. Tutkimus, tietopohja, digitalisaatio ja avoimen datan hyödyntäminen, vuorovaikutus ja viestintä sisältyvät jokaiseen kärkihankkeeseen. Hankesalkun tutkimus- ja kehitystyötä tukemaan metsäalan tutkimusorganisaatiot laativat erillisen tutkimusohjelman.

Lausunto pyydetään jaottelemaan lausuntopyynnössä ilmoitettujen väliotsikoiden mukaisesti:

- toimintaympäristön muutos
- visio – kasvavaa hyvinvointia metsistä ja metsille
- strategiset päämäärät ja tavoitteet
- hankesalkku ja kärkihankkeet
- muuta kommentoitavaa

Esityslistan liitteenä 1 on vastauslomake jaoteltuna em. otsikoiden mukaisesti. Lomakkeelle on koottu valmistelussa esiin tulleita huomioita luonnoksesta. Lausuntoa täydennetään kokouksessa.

Kansallisen metsästrategian luonnos, lausuntopyyntö ja strategian vaikutusten arvioinnin yhteenveto jaetaan esityslistan oheismateriaalina.

Kaupunginjohtajan esitys Kaupunginhallitus antaa liite 1 mukaisen lausunnon.

Päätös Kaupunginhallitus hyväksyi esityksen yksimielisesti.